

Børnehuset Bakkely

Den styrkede pædagogiske læreplan

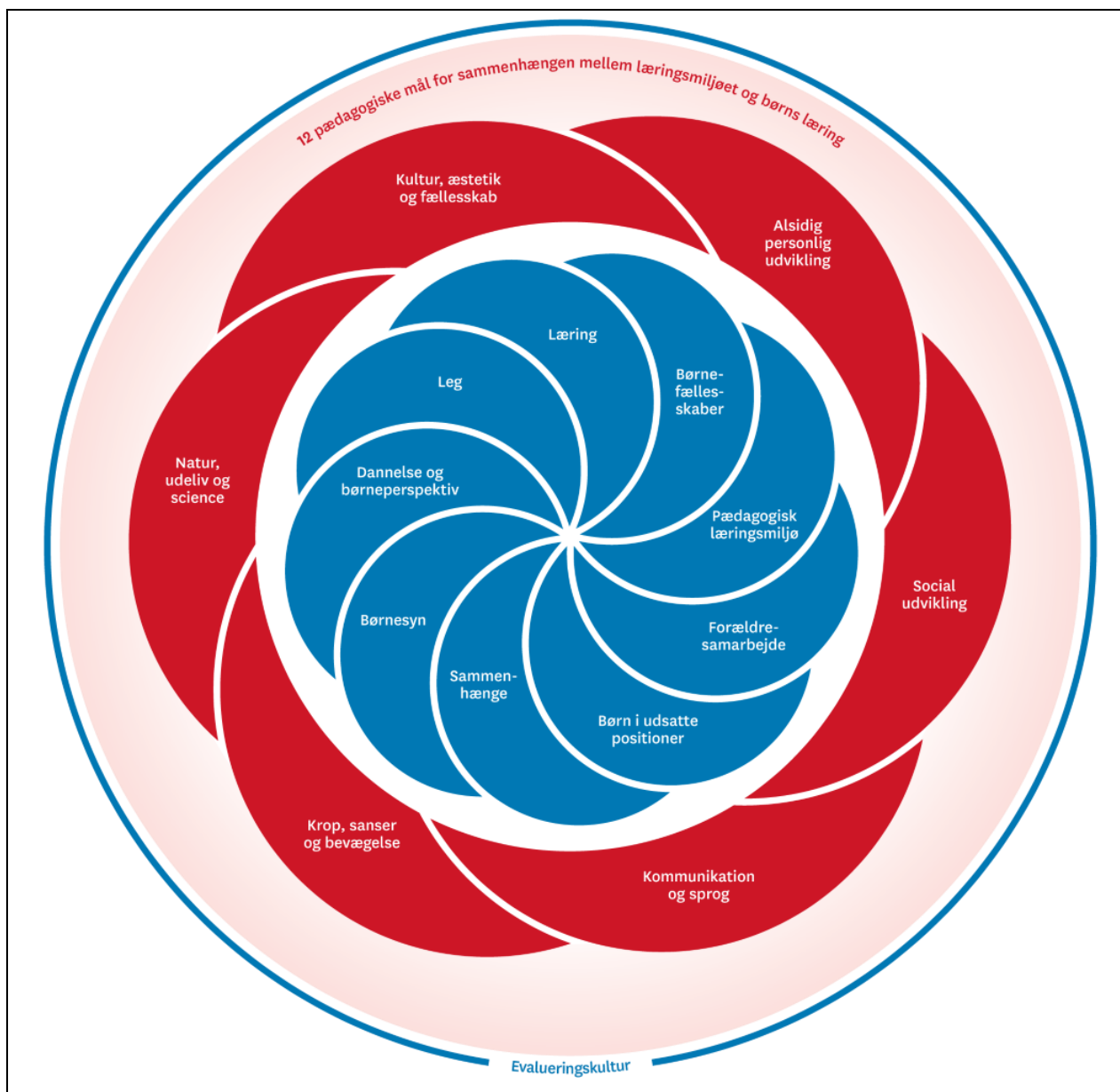
Januar 2021

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Velkommen til Børnehuset Bakkely

Udvikling på egne præmisser - forpligtende fællesskab
 kvalitet i relationer - trivsel og udvikling

Vi ser Bakkely som et hus, hvor alle børn skal have muligheder for at udvikle sig på egne præmisser, samtidig med at de indgår i forpligtende fællesskaber med børn og voksne. Vi har fokus på, at samværet og

kvaliteten i de relationer børn og voksne indgår i, har afgørende betydning for trivslen og udviklingen, samt at tryghed er fundamentet for et godt børneliv.

I Bakkely er udelivet en vigtig del af hverdagen, og vi bruger meget tid på vores legeplads, og med turer ud til de naturskønne områder der er lige i nærheden. Vi ser uderummet som et rum i huset, og trækker alle de aktiviteter man traditionelt tænker, som indendørs aktiviteter udenfor. Vi har to overdækkede arealer på legepladsen, hvor man i ly for regn, og vind, kan spise, tegne, osv., samt en bålhytte.

Bakkely er kendetegnet ved et højt fagligt niveau, udviklingsparathed og positiv tilgang. Det skal være et rart sted at være – for såvel børn som voksne.

Alt kan i udgangspunktet lade sig gøre i Bakkely, og vi er ikke mange for at prøve for så at fejle. Vi tør godt lave fejl, og vise at vi laver fejl, så børnene kan se dette, og ligeledes turde springe ud i ting de ikke har prøvet før. Det kan være det ikke går som planlagt, men skidt pyt. Så har vi lært noget nyt.

Bakkely har en hovedbygning, hvor vuggestuen, og to børnehavestuer holder til. Derudover har vi en bygning på den modsatte side af legepladsen, hvor vores storbørnsgruppe holder til. Vuggestuen er normeret til 14 børn, og børnehaven er normeret til 60 børn. I børnehaven vil det altid være sådan at børnetallet vil være skiftende med færrest børn i efteråret og flest i foråret.

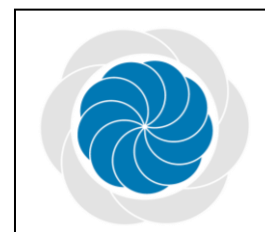
Endnu engang velkommen til Bakkely.

God læselyst☺

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

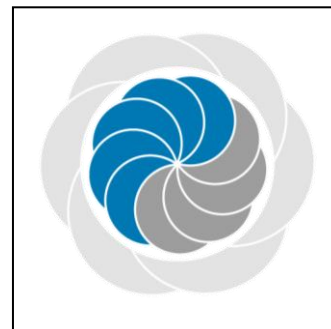
"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn

Børnesynet har en betydning for den måde, vi møder børnene på. Børnene er kompetente aktører, som har brug for omsorg, udfordringer og positive forventninger, og det at være barn har værdi i sig selv. Vi arbejder med afsæt i den anerkendende tilgang til det enkelte barn, guider barnet ved at fortælle, hvad vi gerne vil have, i stedet for fokus på den uønskede adfærd. At være anerkendende er at forstå nogen fra et andet perspektiv. Vi er tydelige og autentiske voksne, som møder og forstår barnet og er nærværende. Børn er styret af lyst, og de er impulsive, men vi har fokus på deres hensigt, og hvad der ligger bag deres handlinger. Den anerkendende tilgang handler om at have empati, respekt, tolerance og ligeværd i relationerne med hinanden. Den anerkendende tilgang kommer til udtryk ved, at personalet hele tiden forsøger at møde barnet, hvor det er, og anerkende dets følelser og behov, og vi taler i en respektfuld tone til børnene.

Det børnesyn, børn skal møde i Bakkely er, at:

- børn opleves grundlæggende som kompetente og selvstændige
- børn har brug for omsorg, udfordringer, forventninger og tillid fra voksne
- børn ses som aktive med-skabere af egen læring og udvikling i rammer, de voksne er ansvarlige for
- børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde
- barnet skal føle sig set og forstået, og opleve, at det har en demokratisk stemme
- legen og legende nysgerrige tilgange er udgangspunktet for de aktiviteter, barnet indgår i.

Børneperspektivet

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Børn har ret til at give udtryk for deres mening og krav på, at denne mening respekteres. Det er børnene, der er eksperter i at gå i vuggestue/børnehave. Vi er derfor nysgerrige på deres tanker, følelser og deres fortælling/perspektiv.

Det er vores opgave at få øje på det og invitere det indenfor, og vi skal være villige til at handle på de nye indsigter, som vi får. Hvis vi er nysgerrige og inddrager børns perspektiver, giver det både nye indsigter og et bedre børnemiljø.

Det handler ikke om at se på børnene, men se det fra børnene. De voksne skal kunne skifte perspektiv og gøre sig umage for at forstå, hvad der er på spil for børnene. Der er altid en mening med det, børnene gør.

Legen

Legen har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale udvikling og personlige læring. I Bakkely har vi fokus på legens betydning, læring gennem leg, vi giver rum til legen, og personalet beskytter barnets leg. Personalet

spiller en afgørende rolle i børnenes leg, og ved vores fysiske tilstedeværelse og kontakt kan vi bidrage til en mere aktiv leg. Personalet er bevidste om, hvornår de skal være deltagende, og hvornår de skal iagttage eller holde sig helt uden for børnenes leg. Vi følger børnenes spor, tager udgangspunkt i børneperspektivet og er nysgerrige sammen med dem. Meget kan ske, når vi leger. Der er masser af lærerige konflikter i legen, hvor de øver demokrati og forhandler. Børn lærer om omverdenen, de bearbejder indtryk, følelser og konflikter, og den frie leg er en vigtig del i børnenes hverdag. Nye legeformer føres til i takt med alder: Sansemotorisk leg, symbolleg, konstruktionsleg, rolleleg og regelleg. At lege er "at lade som om", og fantasien og forestillingsevnen er en forudsætning for evnen til at bearbejde virkeligheden, hvor de øver sig i at forholde sig til deres omgivelser. Legen er vigtig, fordi det er barnets mest oplagte rum til at udvikle selvbestemmelse og indflydelse – sammen med andre

Børn leger både spontant og organiseret, og det skal ske på børnenes præmisser, men kan rammesættes af de voksne. Barnet leger for at lege, og set ud fra et børneperspektiv er læring ikke det primære i legen. Legen udspringer af umiddelbare behov og interesser i mødet mellem barnet og omgivelserne, de leger for at have det sjovt, - men de leger noget, når de leger. Det er vigtigt, at vi sørger for gode vilkår og legebetingelser i vores læringsmiljøer

I Bakkely mener vi, at leg og læring supplerer hinanden. Legen udgør en unik ramme for at børnene kan udvikle deres kompetencer og har en afgørende betydning for deres selv- og identitetsdannelse. Dette skema viser, hvad legen kan, og hvordan den alsidige, personlige, sociale, sproglige, kropslige udvikling stimuleres i legen.

Læring

Læring skal forstås bredt som en proces, hvor noget nyt opstår, som resulterer i adfærds-, holdnings- og værdiændring i en person. Læring sker, når børnene udfordres gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, eksperimenter, udforskning af naturen og de sans- og handlingsmæssige aktiviteter. Udvikling og læring hænger sammen, læring sker over tid, og alle børn udvikler sig, men i forskelligt tempo. Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Vi gentager de samme ting igen og igen, de øver sig, og der sker hele tiden en lille ændring. Det er vigtigt, at vi bevidst forstyrrer børnene, udfordrer dem og derved skaber mulighed for udvikling. I Bakkely er det især den sociale læring, som vi har fokus på, og vi har også et særligt fokus på, at børnene deltager i de daglige hverdagsrutiner og bliver selvhjulpne.

Børnefællesskaber

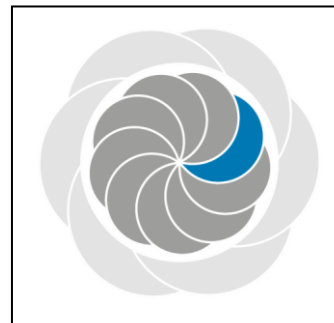
Leg, dannelse og læring sker gennem børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammen for. Børnene lærer i en kontekst, og vi ser på børnegruppen i stedet for det enkelte barn. Alle børn skal være aktive deltagere i hverdagslivet og have deltagelsesmuligheder og være inkluderet i fællesskabet. Børnene tilegner sig viden og færdigheder gennem fællesskaber i form af etiske og moralske værdier. De lærer, hvordan man behandler hinanden og at have øje for hinanden. De lærer at mestre de sociale spilleregler og normer, afkode kropssprog og at se og forstå andres behov. Dette styrkes gennem arbejdet med små børnegrupper i løbet af dagen, hvor der især er fokus på at danne relationer. Både forældre og personale har et ansvar for at skabe et inkluderende miljø i Bakkely, så alle føler sig anerkendt, værdsat og en del af fællesskabet.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

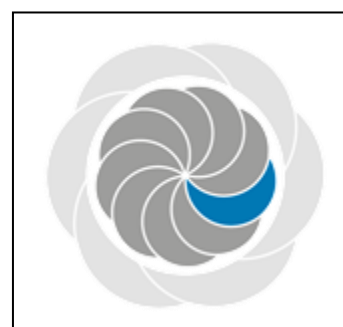
Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Børn i Bakkely skal møde et læringsmiljø, der tager udgangspunkt i børns perspektiver og understøtter børns ret til leg og medbestemmelse. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring. Læringsmiljø er et centralt begreb og er der, hvor børnene indgår i fællesskaber og samspil. Det er ikke bare et sted, men også processer. Børnene er i læringsmiljøer hele tiden, og de bevæger sig ud og ind af disse læringsmiljøer hele dagen. Der er det fysiske læringsmiljø, børnenes lege og kultur, de pædagogiske aktiviteter og de pædagogiske rutiner og overgange. Vi skal sørge for hele dagen at etablere pædagogiske læringsmiljøer, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Når et barn skal gøres parat til at lære, kræver det et samarbejde med forældrene, og vi har et fælles ansvar. Vi har den daglige kontakt med forældrene, hvor vi deler vigtige informationer imellem os, hvis der er sket noget særligt. Vi forventer, at forældrene informerer os, hvis der har været ændringer i barnets hverdag eller rytme, og forældrene kan forvente, at vi tager kontakt til dem, hvis der er sket noget særligt i institutionen.

Vi informerer om planlægning og organisering af aktiviteter gennem vores daglige kommunikation med forældrene. Denne kan være i garderoben eller via Aula, hvor vi deler billeder, videoer, og pædagogiske perspektiver.

Vi tilbyder løbende trivselssamtaler efter behov. Derudover er der planlagte aftaler i forbindelse med opstarten, efter nogle måneder i Bakkely, og i forbindelse med skolestart.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn er unikke og har forskellige udgangspunkter og forudsætninger. De skal alle opleve at være anerkendt og værdsat, udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter, og vores læringsmiljøer skal tage højde for børn i udsatte positioner. Vi skal sikre, at disse børn har adgang til børnefællesskaber, hvor de oplever trivsel og udvikling. Det er vigtigt, at personalet støtter børn i udsatte positioner til at blive inkluderet i lege med andre børn og indgå i betydningsfulde børnefællesskaber.

For børn i udsatte positioner har vi et samarbejde med vores faglige sparringspartnere fra PPR og sundhedstjenesten, samt forældrene. Vi har fokus på tidlig indsats.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Vi skal sikre de bedste forudsætninger for overgange mellem hjem, daginstitution og skole. Værdifuld viden om barnet skal deles, og vi skal medvirke til at skabe tryghed i overgange for barnet og forældrene i fx afleverings- og afhentningssituationer.

Vi har opdelt vores børnehavebørn, således at vi samler de kommende skolebørn i en storebørnsgruppe det sidste år de er i Bakkely. På denne måde mener vi at vi bedst kan skabe de rette udfordringer for netop denne aldersgruppe, hele dagen, hele året.

I løbet af året har vi samarbejde med Mølleskolen, der er vores distriktsskole, samt Gudenåskolen, og Knudsøskolen.

Vi inviteres ind til overleveringsmøder før skolestart, samt til opfølgingsmøder efter børnene er startet. Vi har i fællesskab hele tiden fokus på at evaluere, og kigge på om vi kan se nye tendenser vi skal være opmærksomme på i forhold til der hvor børnene er.

I løbet af foråret inviteres vi til praktikdage på skolerne, hvor både børnene og de voksne for et indblik i hvordan en skoledag kan se ud. Omvendt kommer børnehaveklasselederne ud og besøger Bakkely, for at få genskab til den verden børnene kommer fra. Alt dette giver et godt udgangspunkt for et godt samarbejde.

Derudover besøger vi skolernes legepladser, så børnene tidligt får et kendskab til områderne.

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Samarbejdet med lokalsamfundet, og det at drage ud i verden for at opleve, er en vigtig del af Bakkelys dagligdag. Vi forsøger hele tiden at udvide børnenes omverdensforståelse enten ved at drage ud eller ved at invitere ind. I Ry har vi gode muligheder for dette, og benytter os flittigt af de muligheder der byder sig til.

Herunder kan man se eksempler herpå:

- Fælleskabes hus; sang, lege og nye relationer. "de gamle"
- Ry Kirke: Julegudstjeneste, gravpladsen i forbindelse med temaet "Halloween"
- Skanderborg kulturskole: Naturvejledning, musikforløb, Biograf (Ry)
- Brandstationen: Besøge denne, se brandbilerne osv.
- Skanderborg museum, "Sammen skaber vi historien"
- Forældrenes kompetencebank: hvad har forældrene af skjulte talenter, eks. en stod for gymnastik-forløb en hal, Politimand der viste hund og bil frem.
- Ry hallen: mulighed for at tage i hallen hver anden uge
- Samarbejde med gymnastikforening omkring "Sjov og ballade" forløb
- Biblioteket: udstillinger, lån af bøger, forestillinger
- Nærområderne: legepladser, besøge hinandens hjem, naturen omkring os
- Ry højskole: Elever på besøg, Teaterforestilling

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

- Vi opmuntrer, viser, motivere og guider dem i hverdagens rutiner.
- Vi giver børnene en følelse af at de selv er deltagende
- Vi inddrager børnene og engagerer dem i rutinesituationer
- Vi sørger for genkendelighed
- Vi sætter os i børnenes sted og er nysgerrige på handlemønstre

I planlagte aktiviteter:

- Vi lytter til og tager imod børnenes egne inputs i hverdagen. Til samling lader vi børn komme til orde og lader børn præge børn og dele erfaringer.
- Vi giver plads til det enkelte barn.
- Vi er opmærksomme på børnenes grænser og vi afvejer vores krav til børnene derefter. Vi udfordrer børnene i nærmeste udviklingszone.
- Vi er bevidste om at tilrettelægge aktiviteter, så der er mulighed for at vælge til og fra – enten om man er med eller ej – eller at det enkelte barn har selvbestemmelse over graden af deltagelsen/engagement.
- Vi hjælper nogle børn til at øve sig i at være mere iagttagende/observerende, mens vi støtter omkring andre børns initiativer.

I børneinitieret leg:

- Vi er opmærksomme på, hvordan det enkelte barn kommer med ind i en leg. Vi byder ind med ideer i leg – uden at overtage/forstyrre legen.
- Vi opmuntrer til nysgerrighed over for andres lege og opmuntrer til engagement og gåpåmod – giver tid til, at børnene hver især kan observere og overveje, hvordan de vil deltage i legen.
- Vi guider og italesætter børnenes oplevelser af forskellige situationer – øger børnenes selvforståelse.
- Vores rolle er at være i stand til at se og agere på, at nogle børn kan have svært ved at mærke, hvad de vil være med til og hvad de ikke vil være med til.
- Vi lader børnene vælge relationer til og fra.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5-årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

- Vi understøtter børnene i garderoben i at lære selv at tage tøjet på.
- Vi opfordrer børnene til at øve sig i at øse mad op og smøre deres madder ved måltider.
- Vi blander børnene på tværs af alder, køn og social og kulturel baggrund. For eksempel kan vi tale om kulturel baggrund, når der bliver serveret svinefrikadeller og fiskefrikadeller, fordi et barn ikke må spise svinekød.

I planlagte aktiviteter:

- Vi har udfordret børnene på at gå længere og længere ture med dem, så de får en følelse af at de mestre det.
- Vi opdeler børnene i mindre grupper, så vi understøtter deres relationer indbyrdes.
- Vi kigger på den enkelte gruppe børn når vi planlægger aktiviteter. Hvad giver mening? Eksempelvis har det til tider givet mening at dele gruppen op i mindre grupper ved samlingsstunden, for bedre at kunne understøtte de enkelte børn i dette.
- Vi opmærksomme på, om vi skal gå foran eller ved siden af barnet, når de skiftevis skal være "på". For eksempel kan der være forskel på hvor langt det enkelte barn er i forhold til at stå frem og tælle de andre. Nogle kan stå i midten og tælle højt, andre skal have en støtte som tæller med, eller have lov at blive siddende imens vedkommende tæller.

I børneinitieret leg:

- Vi skaber rum til børnenes meget forskellige lege. For eksempel børnenes løbe-leg på stuen. Man må gerne blande legesager i leg for at styrke kreativiteten og fantasien.
- Vi værner om den gode leg og skaber rum i rummene.
- Vi understøtter det enkelte barn i legen med de andre børn
- Vi guider børnene i deres rollelege, så der bliver plads til at børnene selv vælger deres egen rolle. Dernæst er der plads til at diskutere og forhandle om handling og lignende

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Forståelse og ligeværd –

- Vi bruger rutinesituationerne til at skabe gode relationer til børnene –
- Når rutinesituationerne kan være udfordrende for børnene, hjælper og guider vi dem igennem det svære, for at hjælpe dem ind i fællesskabet igen.
- Vi har øje for børnenes deltagelsesbetingelser og deltagelsesforudsætninger, og at der er flere deltagelsesspor.

I planlagte aktiviteter:

- Vi sammensætter grupper ud fra ideer om, hvordan samspillet mellem børnene udvikler sig, og skaber nye relationer
- Vi holder samling hver dag, hvor hele børnegruppen deltager.

I børneinitieret leg:

- Vi skaber rum og tid omkring de relationer og fællesskaber, som børnene har
- Vi støtter op omkring de relationer, som børnene selv får øje på/igangsætter.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5-årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

- Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden. Eksempelvis i garderoben hvor et barn har svært ved at lyne jakken, kan et andet barn hjælpe. Her får de øje på hinanden og oplever værdien af at kunne hjælpe hinanden.
- Vi støtter børnene i at lytte til de andre børns holdninger og perspektiver, således at børnene kan være forskellige sammen.
- Vi støtter børnene i at vente på tur, eksempelvis til at fortælle noget, så de giver plads til hinanden i gruppen.
- Samlingen giver børnene en fællesskabsfølelse og tilhørsforhold til gruppen.

I planlagte aktiviteter:

- Vi tager på turer ud af huset, hvilket er med til at skabe en fællesskabsfølelse i gruppen. Her kan eksempelvis et barn, som ikke har så stor en rolle i fællesskabet blomstre og få selvtillid.
- Vi sammensætter børnene på en måde, som er til gavn for børnenes udvikling og relations-dannelse

I børneinitieret leg:

- Vi støtter børnene i at se de andre børn og forstå deres reaktioner samtidig med at kunne sætte ord på egne følelser. De øver sig på turtagning, at samarbejde og at meningsudveksle.
- Vi værner om den igangværende leg, og andre gange støtter vi børnene i at give plads til andre.
- Vi kigger på, hvor det enkelte barn er udviklingsmæssigt i de sociale sammenhænge. Er barnet ressourcestærk og kan finde andre at lege med, eller skal det hjælpes ind i en leg.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

I Garderoben (nu skal du hente dine støvler, forholdsord, spørger hvad de mangler, spørgsmål og anvisninger),

samling (urets retning, tælle hinanden, årstid/ugedag/vejrlig, gentagelser ift. sange, fortælling/historier), puslebord (fortæller hvad barnet skal/gør, dialog om tøjet, løfte numsen 1:1 kontakt, øjenkontakt/mimik aflæse konteksten),

spisesituationer (hvad spises hjemme/kræsenhed, farver/konsistens/sanser, hvor det kommer fra, hvad hedder maden, børnene som aktive deltagere),

puttesituationer (sæt ord på det de skal, skabe situationsfornemmelse, sætte ord på barnets overskud, udvide ordforråd ved at bruge superlativer

I planlagte aktiviteter:

Ture (anvisninger, stille "fjollede" spørgsmål, symboler/vejskilte/hajtænder mv.), musikforløb/samling (sange/konkreter i kuffert/give tid til at svare) Kreativitet (farver, former, konsistens, navn på tegninger, italesætter materialer)

I børneinitieret leg:

Fri leg (indbyrdes dialog, rolleleg/far-mor-børn, legetemaer/interesse – f.eks. fra tv, udklædningstøj inspirerer, voksnes rolle ind i legen – hvilken positionering tages/være oversætter, give legen ro, inspirere til nye legekontekster, spejling)

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5-årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

I planlagte aktiviteter:

I børneinitieret leg:

Obs!!!! mangler dokument

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2-årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

I planlagte aktiviteter:

I børneinitieret leg:

Obs!!!! mangler dokument

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5-årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

- Sanser: når der tages tøj på – kradser trøjen, er handskerne våde, tøjet for småt
- Krop: mestringsevner f.eks. finmotorik tage regnbukser ud over gummistøvle, grov motorik ved at kravle op på bænken for at nedtage sit tøj/kuurv.
- Bevægelse: f.eks. spisesituationen, hvor der er fællesskab om at spise og aflæse og forstå andre børn og voksnes kropslige udtryk – et barn rækker ud efter noget som andet barn opfanger, tager og sender til barnet

I planlagte aktiviteter:

- Sanser: Sanseforløb/baner, sanse madens konsistens/temperatur, kreative aktiviteter (ler/modellervoks),
- Krop: Gåture i forskellige terræner, puls op/ned, pindsvineløb/motionsløb, stilletid, udholdenhed (opleve at blive træt), kropsbevidsthed (mærke på hjertes rytme, bøger/puslespil om kroppen osv.)
- Bevægelse: sangleg/bevægelse/fagter, samlinger, fællesskaber i udelivet, "slås kultur/brag", massage/børneyoga

I børneinitieret leg:

- Sanser: Leg i jord, sand, mudder, vand.
- Krop: Leg i puderum (ommøblering af store moduler/puder), klatre i træer, gynges, hoppe, ruche ned af mudderbakken, kravle i halmballer, løbe, drejer. Finmotorisk: biler/tegnehæfter/plus plusser, si-sand, pynter sandkage, perler,
- Bevægelse: Øve sig/lære noget nyt ved at spejle sig i andre børn, knus/kram. Rolleleg f.eks. røver/politi/mor/far/børn/, "restaurant den gyldne reje"

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2 årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Vuggestuens rutinesituationer foregår stort set udendørs

- Primært er alle måltider udenfor
- Håndvask foregår udenfor
- Aflevering/afhentning foregår udendørs
- Samling er udendørs

Børnenes sanser stimuleres og der gives viden og anvendelse af naturens ressourcer (vådt/tørt sand, nedfaldene blade, kastanjer). Børnene bliver får en aktiv deltagelse i naturens gang i forhold til årstider. De får årstiderne tættere ind på kroppen og opdager løsninger på fx kolde fingre ved at løbe og danse sammen. Dette giver også børnene et fællesskab. Vi følger børnenes spor og nysgerrighed udenfor og italesætter deres handling, såsom hurtigløbene ned af en stor/lille bakke eller pjaskene i stor/lille vandpyt.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5-årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

Natur: Naturfænomener f.eks. før påklædning så tales om hvordan vejret er i dag

Udeliv: Spiser på legeplads eller på turer,

Science: måltid – "Matematiske" eksperimenterer med fylde, rumfang, vægt når barnet hælder fra kande til kop/fra, "Ingeniøren": børnene dækker bord/tager af bordet/stabler stole.

I planlagte aktiviteter:

Natur: At opleve skov/mose, fakta viden om dyr/planter/naturfænomener

Udeliv: At give plads til at være i naturen. Fantasi-trolde der laves af naturmaterialer,

Science: "Matematisk": Vi tæller fremmødte børn til samling/mangler/piger/drenge – hvem er der flest af. "Ingeniør": udelege med regler f.eks. banke-bøf/alle mine kyllinger. "Teknologi": få lov til at bygge med naturmaterialer

I børneinitieret leg:

Natur: Børnene finder f.eks. en frø på legeplads og vi støtter med at google fakta,

Udeliv: At få lov til at fordybe sig uforstyrret både på legeplads og i nærmiljøet.

Science: "Ingeniøren" at bygge Himmelbjerget af kasser/konstruktionsleg. "Teknologi" Kasserne er Himmelbjerget, skovlen et jagtgevær. "Matematisk": når de graver en rande i sandkasse/jorden og oplever vandets løben.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 0-2-årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

I planlagte aktiviteter:

I børneinitieret leg:

Obs!!!! mangler dokument

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, for de 3-5-årige i Bakkely de pædagogiske mål:

I rutinesituationer:

- Måltid, vi taler om det vi spiser, hvilken farve, smag duft maden har. Omkring måltidet bliver dialogen i fællesskabet ved bordet centralt. Vi snakker med børnene om hvad det hedder det vi spiser.
- Til samling kan børnene byde ind i samtalen, og føle sig som en del af beslutningerne. Fx kan vi i fællesskab planlægge en fest på stuen, hvor alle kan byde ind med gode ideer og forslag til festens indhold.
- Når vi forklarer børnegruppen hvorfor nogle børn med anden kulturel baggrund eksempelvis ikke spiser svinekød.
- Vi arbejder med slåskultur, hvor børnene lærer at tage hensyn til andres værdier og grænser.
- Opstartssamtaler, der er anerkendende og respektfulde møder, hvor forældre spørges til deres vaner/kultur/holdninger mv.
- Indkald til f.eks. samling, hvor børnene leger godt. Der gives tid og rum, til at dyrke deres leg og venskaber, hvor den voksne møder børnene med nysgerrighed og respekt. "hvad leger i?... Det lyder sørme som en god leg. I får 10 min. til at lege legen færdig og så kom ind og vær' med". Opmærksomhed på tonefald.
- Samling er et læringsmiljø og børnene medinddrages i valg af indhold som har betydning for både fællesskab og individuelt.

I planlagte aktiviteter:

- Stenmalling: kreativ aktivitet hvor børnene skal male deres egen sten til brug under stilletid, hvor en enkelt dreng vælger pink og lyserød glimmer, dette bliver imødekommet af den voksne.
- Vi synes det er vigtigt at børnene får medbestemmelse til at udtrykke sig kreativt, og udvikler egen ideer med guidning og spørgsmål/undring fra de voksne.
- Vi imødekommer at det er barnets eget udtryk.
- Vi inddrager børnene i hvor gruppen skal gå hen på tur.
- Vi sætter ord på andre børns følelser og intentioner, for at skabe forståelse og indsigt hos det enkelte barn

- Slåskultur: Børnene skal f.eks. omstille sig til ny aktivitet. Inden børnene kan mødes i det fælles 3. kan de have mange forskellige indfaldsvinkler på hvad de skal nu = uro.
- Vi er anerkendende og bliver nysgerrige på børnenes initiativer og respektere deres udsagn og gode ideer. F.eks. give plads til at børnene selv bidrager med deres kampråb, eller i legen Politi og røver: børnene er med til at definere de remedier de oplever politiet bruger.
- Turdagen er planlagt men selve udflugtsmålet er ikke bestemt. Vi følger barnets spor og initiativer.
- I den danske kultur fejres ofte barnets fødselsdag og børnehaven har tradition for det samme. Vi giver rum til at barnet/familien kan invitere hjem, så barnet/forældrene kan vise hvordan de gør/ser ud hjemme. Vi er i respektfuld dialog med forældrene om indhold.

I børneinitieret leg:

- Sandkasse/mudder, lave mad af ting de finder på legepladsen/naturen.
- Vi oplever at de tager de lege med ud som de leger indenfor
- Vi forstyrrer børnene mindst muligt i deres lege, vi respekterer deres frie lege.
- Vi hjælper børnene med at forhindre forstyrrelser i deres positive lege, f.eks. skaber vi rum og plads til gode lege mellem børnene
- Vi følger børnenes initiativer. F.eks. urtebedet ændres til dinosaurland.